

©Borgis

Pożegnanie – dr n. farm. Krzysztof Kmieć

13 marca 2011 roku był dla nas niezwykle bolesnym dniem. Odszedł dr Krzysztof Kmieć, długoletni pracownik Katedry Farmakognozji Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Jak sam pisał o sobie „całe dorosłe życie – zawodo- we i twórcze związałem z Krakowem”. Dr Krzysztof Kmieć urodził się w 1950 roku w Cieplicach Śląskich Zdroju, dzisiejszej dzielnicy Jeleniej Góry. Uczęszczał do I Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Brodzińskiego w Tarnowie. W 1974 ukończył studia farmaceutyczne na ówczesnej Akademii Medycznej im. Mikołaja Kopernika w Krakowie, a od 1975 roku był pracownikiem naukowym w Katedrze Farmakognozji UJ CM. Pełnił rozmaite funkcje na uczelni, w latach 2002-2005 był także członkiem Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Rozprawę doktorską pod tytułem „Ocena wartości escyny w nasionach kasztanowca *Aesculus hippocastanum* L.”, u prof. Stanisława Kohlmünzera, obronił w 1997 roku. Kasztanowiec był tematem jego pracy zawodowej, ale i zainteresowań dotyczących wykorzystania wizerunku tej rośliny w sztuce czy architekturze. Interesował się także historią farmacji, ze szczególnym ukierunkowaniem na zastosowanie roślin leczniczych.

Krzysztof Kmieć był człowiekiem pełnym pasji. Największą z nich było niewątpliwie tworzenie ekslibrisów. Pierwszy, wykonany jako prezent dla przyjaciela, powstał w 1985 roku. Od tego czasu stworzył ich ponad 2600. Ekslibrisy wykonywał głównie techniką linorytniczą, ale w jego dorobku znajdują się także cynkoryty, cynkotypie kreskowe, a także drzeworyty, ołwioryty i akwaforty. Pojedyncze prace wykonane zostały na materiałach nietypowych, jak płyta analogowa czy kompaktowa, płytka soli wielickiej (soloryt, opisany jako technika własna) czy kora brzozy znad Bajkału. Tematyka motywów pojawiających się na ekslibrisach była niezwykle szeroka. Są to, co zrozumiałe, przede wszystkim wątki farmaceutyczne, chemiczne, przyrodnicze, medyczne, ale także motywy religijne, muzyczne, górskie, sportowe, czy inspirowane Orientem. Wykonywał ekslibrisy dla przedstawicieli swojego

Fot.: Effiom Adrian Uman-Ntuk

zawodu, olimpijczyków, himalaistów, ludzi sławnych, artystów i noblistów, ale przede wszystkim dla liczniejszego grona serdecznych znajomych. Wziął udział w ponad 150 wystawach zbiorowych, głównie pokonkursowych, w wielu krajach całego świata. Był także bohaterem ponad 140 autorskich wystaw indywidualnych, gdzie prezentował własne ekslibrisy. Prace Krzysztofa Kmiecia znajdują się w zbiorach m.in. Gabinetu Grafiki Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, Ex Libris Society In Stockholm, Shanghai Ex Libris Society, wielu krajowych i zagranicznych galeriach, bibliotekach, muzeach oraz kolekcjach prywatnych. W jego dorobku artystycznym znaleźć można także plakaty i projekty pamiątkowych znaczków, m.in. rajdów farmacji czy wypraw naukowych.

Dzięki wielkiej sympatii środowiska, w 2003 roku Krzysztof Kmieć został uhonorowany tytułem *Pasjonata Farmacji* przyznawanym w plebiscycie Gazety Farmaceutycznej, został także wyróżniony medalem im. Ignacego Łukasiewicza Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (2004), a także odznaką *Honoris Gratia* przyznaną przez prezydenta Miasta Krakowa (2010). Był członkiem Małopolskiej Rady Olimpijskiej oraz Międzynarodowej Akademii Historii Farmacji (Academie Internationale d’Histoire de la Pharmacie), której medal odebrał w 2009 roku. Otrzymał również liczne nagrody i wyróżnienia na konkursach twórców ekslibrisu. Był stałym gościem

na łamach miesięcznika Uniwersytetu Jagiellońskiego „Alma Mater”, m.in. z cyklem *Rośliny lecznicze w ekslibrisie*, współpracował także z Magazynem Podróżników „Globtroter”. Był częstym gościem na antenie Radia Kraków, gdzie popularyzował wiedzę, m.in. o roślinach leczniczych.

Podróżował po całym świecie, głównie w latach 70. i 80., odwiedzając ponad 30 krajów, jak np. Peru, Boliwia, Birma, Indonezja, Afganistan, Indie, Mongolia. Uczestniczył również w 2002 roku w wyprawie naukowej do Belize, organizowanej przez Katedrę Farmakognozji. Jego ostatnią daleką podróżą był wyjazd nad Bajkał, wraz ze studentami i pracownikami Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie w 2009 roku. Krzysztof Kmieć był także współorganizatorem corocznych Ogólnopolskich Spotkań Obieżyświatów, Trampów i Turystów, czyli OSOT-u.

Spśród wielu opublikowanych katalogów wystaw wspomnę kilka: *„Ekslibrisy”* (Kraków 2005), *„Ekslibrisy aktorów polskich”* (Cieszyn 2006), *„Im głębiej w las... Ekslibris przyrodniczy Krzysztofa Kmiecia”* (Gołuchów 2009), *„Medycyna, ziołolecznictwo, sacrum”* (Kraków 2009), *„Sport i turystyka w ekslibrisie”* (Warszawa 2009), czy *„Ekslibrisy polskich olimpijczyków”* (Warszawa 2010). Niewątpliwie najważniejszą pozycją książkową są *„Ekslibrisy farmaceutów”* (Kraków 2004) oraz *„Rośliny lecznicze w Panu Tadeuszu”* (Poznań 2002, Kraków 2005). Krzysztof Kmieć wydał tak-

że wraz z Janem Majewskim *„Ekslibrisy historyków farmacji”* (Poznań 2002) i *„Święci Kosma i Damian patroni farmacji jako motyw ekslibrisu”* (Poznań 2005). Z Walterem Pyką wydał książkę *„Ekslibrisy wierszem pisane”* (Warszawa 2005), Woytek Smólkowski był współautorem katalogu *„Ekslibrisy. Fotografie”* (Wyszków 2009).

To wszystko jest nam znane. Ale najważniejsze, że był człowiekiem wyjątkowym. Obdarzony prawdziwą umiejętnością niezwykle barwnego opowiadania o interesujących Go rzeczach, roślinach leczniczych, ekslibrisach, potrafił zainteresować każde grono słuchaczy, bawiąc zabawnymi dykteryjkami, okraszając licznymi ciekawostkami. Spotkania z Nim zawsze były ciekawe. Był człowiekiem pełnym ciepła, humoru i radości życia, zadziwiał niespożytą energią. W czasie ostatniego roku, gdy zmagał się z ciężką chorobą, nie przestał być wesoły, ciekawy wszystkiego co dzieje się wokół; do końca pozostał pełen dobrych nadziei i planów na przyszłość. Pozostawił żonę Aleksandrę, także farmaceutkę, oraz dwóch synów.

Dnia 18 kwietnia 2010 roku, w ostatnim pożegnaniu na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie, Rodzinie towarzyszyło liczne grono przyjaciół, pracownicy Katedry Farmakognozji, przedstawiciele władz Wydziału Farmaceutycznego oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego, członkowie samorządów aptekarskich, studenci.

mgr Justyna Makowska-Wąs
Katedra Farmakognozji Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum
ul. Medyczna 9, 30-069 Kraków